

man kom forrige Gang; men dertil kommer endnu, at den store bekendte tyske Astronom Bessel paaviste en ganske betydelig Regnefejl i den laplandske Gradmaaling, som havde haft Indflydelse paa Bestemmelsen af Meterens Størrelse, saa at denne vilde være bleven anderledes, dersom denne Regnefejl ikke havde været. Det, man altsaa tilsigtede, naaede man ikke; derimod naaede man noget andet, og det var at saa et bestemt og paa-lideligt Maal; thi det havde man ikke før. Efter dette Maal, efter Meteren, som den nu blev bestemt, har man, saa godt man kunde, rettet alle andre Maal, saaledes at i Virkeligheden alle andre fra Meteren forskellige Maal ere bestemte ved Hjælp af Meteren. Dette kommer af, at de Normalmaal, man tidligere havde, f. Eks. Foden, Yarden o. s. v., viste sig ikke at være saaledes, som de burde være; det viste sig, at deres Endeflader ikke vare parallelle, saaledes at Maal-lets Størrelse var forskellig, efter som man maalte paa den ene Kant, eller man maalte paa den anden. Disse Maal bleve derfor bestemte — og det gælder navnlig den rhiniske Fod, som vi have — saa godt, som det kunde ske, i Forhold til Meteren. Saaledes er vor Fod bestemt, og saaledes have vi den nu. Nu er det ganske vist ikke af stor Interesse, naar man i en Butik maaler ud med en Mæl, at dens Endeflader ikke ere ganske parallelle; thi de Fejl, der begaaes, ere forsvindende med Hensyn til den Unøjagtighed eller mindre Nøjagtighed, med hvilken Maal-lingen i det hele taget sker; men der er andre Tilfælde, hvor det kommer overordentlig meget an paa at have et ganske nøjagtigt, ganske akkurat Maal, et Maal uden Fejl, og det gælder navnlig Maskinkonstruktioner, Videnskabs-mændenes Maalinger og deslige. Naar man f. Eks. skal bygge en Dampmaskine, hvor al Ting skal passe nøjagtig ind i hinanden, er det nødvendigt, at man har et Maal, der er ganske akkurat, og som man kan stole paa. Der er ingen af de Unøjagtigheder, som man tidligere havde, tilfældige eller tilstedelige. Det har altsaa allerede fra den Side set paa mange Omraader sin store Fordel at benytte Metermaalet, og hvad enten man benytter det eller ikke, saa ere de Maal, vi have, reducerede og bestemte efter Meteren. Det metriske System har tillige sin Fordel for mange, der staa i Forbindelse med Udlandet og saa deres Varer, Opgivelser af Priser, Opgivelser af Maal og deslige angivet i Metermaal. Det blev ogsaa bemærket i det andet Ting — jeg erindrer ikke i dette Øjeblik af hvilken æret Taler — at allerede Syjomfruerne regnede med Metermaalet, efter som det er det Maal, der bruges i de

Journaler, hvorefter de skulle ståre de Talletter, som de skulle forfærdige. Noget lignende gælder i mange andre Tilfælde, saa at allerede ad den Vej frembyder der sig for mange en praktisk Trang til at kunne anvende Metermaalet, og altsaa ogsaa, naar de havde Anvendelse derfor, at komme i Besiddelse af et Eksempplar af Meteren. For andre derimod vil det være en stor Ubekvemmelighed, om de skulde reducere de Maalopgivelser og de Maalbestemmelser, som de ere vant til at bruge, til Meteren, og saa disse lange Decimalbrøker ud, som de ikke forstaa at regne med. Det blev ogsaa sagt af den ærede foregaaende Taler (Højmark), at man saar her Anvendelsen af Titalssystemet; man faar i en vis Udstrækning dette indført. Det er ogsaa en Lettelse, det vide vi fra Møntforandringen, hvor stor en Lettelse det nu er i Regnskabsvæsenet at have Titalssystemet, imod at bruge Tolv-tal-systemet, som vi tidligere havde. Jeg tror altsaa, at de, som have Brug for metrisk Maal, de, hvis Fordel det er, de, som finde deres Regning derved, og for hvem det ligger bekvemt, ville gaa over til at benytte sig af Metermaalet, saa snart man indfører det fakultativt; men jeg ser ikke den allermindste Grund til at paatvinge andre, for hvem det er en Gene, at de ogsaa under Straf skulle betjene sig af Metermaalet. Jeg veed ikke, hvad der i allermindste Henseende skulde være vundet derved. Jeg skal endnu berøre een Ting, og det er det, at hvor bekvemt end Metermaalet kan være, saa gaar det vanskeligt med Hensyn til Burderinger, Takstationer og Bedømmelser ind i ældres Bevidsthed, som nu have vænnet sig til at indrette deres Forestillinger efter de tidligere Maalebestemmelser. Man kan jo naturligvis snart komme til Rette med, at et Kilogram er to Pund, og hvor det saaledes træffer sammen paa en bekvem Maade, men udenfor det naar man det ikke. Lad mig tage et Eksempel: Der strandede fornylig et Skib ude i Sundet her, og det maatte kaste en Del Havre over Bord. Denne Havre blev fisket op og solgt. Naar man nu udbyder til Auktion 200 Tønder havareret Havre, saa kunne Stæbhavere forstaa, hvor meget det er, men dersom man vil omsætte disse 200 Tønder Havre i metrisk Maal, saa vide Stæbhavere ikke, hvad det er, saa skulle de først gøre et stort Regnestykke, før de komme paa det klare med, hvad det er . . . (Modsigelse af Berg). Ja, hvor vanskeligt det er, naar man en Gang er bleven vant til at takser efter en bestemt Maalestok, at gaa over til noget andet, det skal jeg overfor det ærede Medlem, som sidder